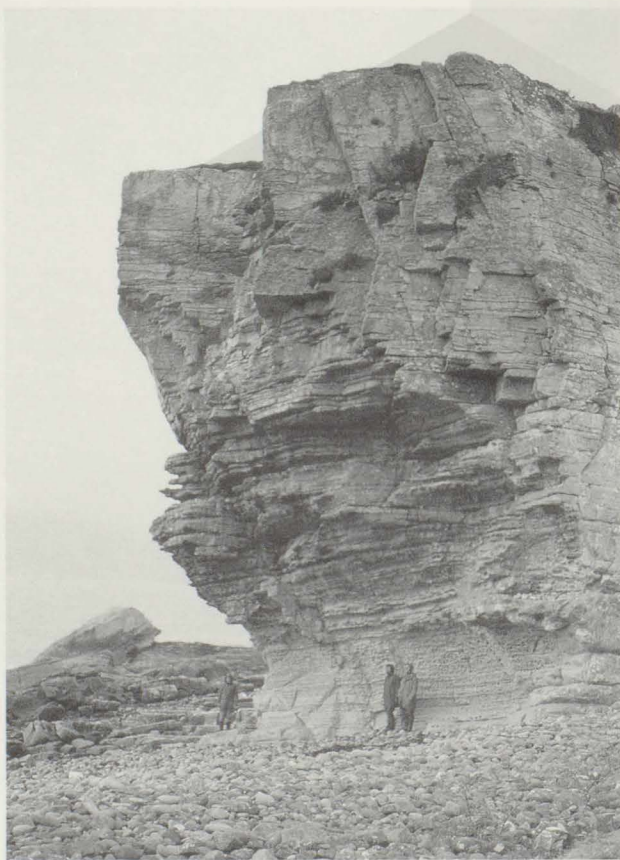

Tha buaidh aig trì rudan air beathaichean agus lusan air a' chladach. 'S e salainn a' chiad dhiubh sin. Tha am muir saillte agus feumaidh lusan a tha faisg air a' chladach seasamh ri smùid shailt na mara. 'S e gluasad nan tonn an dara rud. Feumaidh beathaichean agus lusan greim teann a ghabhail mus falbh am muir leotha. 'S e an tìde-mhara a tha a' fàgail a' chladaich tioram dà uair sa là an treas rud.

© Acair Earranta 1991

'S e a' ghealach agus a' ghrian a tha ag adhbhrachadh an tìde-mhara. Leig ort gu bheil an saoghal air a chòmhdachadh le uisge. Tha iom-tharraing ga chumail na àite. 'S e sin an cumhachd a tha a' cumail a h-uile càil air a' phlanaid seo air uachdar na talmhainn. Le seo tha cumadh mar eilips air còmdach uisge an t-saoghail, le aon de na taobhan as doimhne nas fhaisg air a' ghealach agus an taobh dhomhainn eile air taobh eile a' phlanaid.

G Tha an saoghal a' dol mun cuairt. Faigh a-mach dè fhad 's a tha aon chuairt a toirt? Mar sin tha muir làn agus muir tràghad ann dà uair sa là. Co mheud turas a tha am muir a' lionadh 's a' tràghadh gach là?

Dà uair sa mhìos bithidh làn mòr agus tràigh mhòr ann ris an can sinn reothart, oir tha a' ghrian (agus a h-iom-tharraing) air cùl na gealaich no dìreach mu coinneamh. Le chèile tha iad a' tarraing an uisge a-mach 's a-steach barrachd na 's àbhaist. Eadar na h-amannan sin, chan eil an diofar eadar lionadh is tràghadh cho mòr agus 's e conntaigh a chanas sinn ris.

creimeadh na creige

Tha am muir cuideachd a' toirt cumadh air an oirthir. Tha na tuinn a' creimeadh na creige agus ag ithe a-steach do bhuinn nan creag 's a' dèanamh leacan agus lòn. Uaireannan tha uamh no tunail (bogha nàdarrach) air a chruthachadh. Nuair a thuiteas seo a-steach tha colbh no stac air fhàgail. Tha am muir a' fàgail gainmheach, morghan agus clachan a tha e air a chreimeadh bho na creagan ann an àiteachan fasgach agus tha tràighean no molan air an cruthachadh.

